

Sint-Jan Berchmanswandeling

Diest – Scherpenheuvel

Diest

Helemaal in het noordoosten van Vlaams-Brabant, tussen het glooiende Hageland en de bosrijke Kempen, ligt Diest, een klein, gezellig, innemend Demerstadje met een groots en rijk verleden. Hier werd Jan Berchmans geboren op 13 maart 1599, dichtbij de Grote Markt, in "De Gulden Maene". Hij werd gedoopt in de collegiale Sint-Sulpitius- en Dionysiuskerk.

Al van bij het begin zou het leven van Jan niet over rozen lopen, maar misschien brachten precies deze moeilijkheden hem dichterbij de heiligheid, waarnaar hij zo streefde. Zijn vader wilde dat hij schoenmaker werd om als oudste mee de kost te verdienen voor zijn zieke moeder, broers en zus, maar hijzelf droomde ervan priester te worden. Zoals uzelf ging hij over de glooiende heuvels van het Hageland te voet naar Scherpenheuvel, waar de huidige Basiliek werd opgetrokken in opdracht van de aartshertogen Albrecht en Isabella. Hij bad er bij zijn hemelse moeder Maria voor de genezing van zijn aardse moeder. Aan Maria vertrouwde hij ook zijn levensdroom toe en zij hielp hem vol te houden bij het studeren en werken, eerst in Mechelen, dan bij de paters Jezuïeten in Antwerpen en later in Rome, waar hij te voet naartoe trok. Hij was een briljant student en blonk uit in al wat hij deed. Hij stierf uitgeput op 22-jarige leeftijd op 13 augustus en van hem wordt getuigd dat hij alle doorgewone dagdagelijkse dingen deed op een buitengewone wijze. Hij werd heilig verklaard op 15 januari 1888 en als voorbeeld gesteld voor de Vlaamse studerende jeugd.

Volgens de overlevering ging St. Jan Berchmans te voet naar Scherpenheuvel "met steentjes in zijn schoenen", om boete te doen voor zijn dagelijkse zonden. In 1999, 400 jaar na zijn geboorte, werd deze wandeling, van Diest naar Scherpenheuvel en terug, uitgestippeld en voorzien van bordjes, zodat iedereen in de voetsporen van St. Jan Berchmans kan treden.

Deze wandelroute is volledig bewegwijzerd en is heen en terug ongeveer 12 km lang.

Deze wandeling start in het geboortehuis "de Gulden Maene" in het midden van de stad Diest. Voor we vertrekken gaan we het beeld van onze heilige even groeten. Het ligt opgebaard in de kamer achter de trap, waar u ook een kleine tentoonstelling vindt van zijn leven en dood.

We gaan richting Grote Markt. Aan de "Nieuwe Haan", een vroegere afspanning voor de postkoets, slaan we linksaf en gaan de Allerheiligenberg op. Nabij de Allerheiligenkapel, nemen we het weggetje naar beneden dat we volgen tot aan de Zichemse Poort. Die poort is in de loop der tijden wel verdwenen, maar duidde toch op de belangrijkheid van deze weg, die in de middeleeuwen naar de stad Zichem leidde. We blijven rechtdoor gaan en houden de Demer rechts van ons. Deze weg, de Kanonsbaan (=weg rond de Citadel), komt uit op de **Citadellaan, die we oversteken** en nu volgen we, nog steeds rechtdoor, de Oude Zichemseweg. Na ongeveer 1 km stappen, komen we aan de Zichemseweg, die we naar links volgen, richting Zichem. Voorbij het bordje Zichem, zowat 150 meter verder, slaan we links in. We gaan het huis aan onze rechterzijde voorbij en nemen achteraan rechts de stemmige holle weg, die door het bos naar de top van de Vinkenberg leidt.

Bovenop de Vinkenberg genieten we van een breed panoramisch zicht: recht voor u de basiliek van Scherpenheuvel, meer naar rechts ziet u in de verte de abdij van Averbode liggen. Hier bevindt zich ook een waterreservoir van de waterleiding. Het pompstation ligt beneden langs de weg Zichem-Diest, een kilometer hiervandaan. Op het plateau van de Vinkenberg werd in 1831 het "Kamp van Diest" opgericht. 20.000 manschappen werden in 1268 barakken ingekwartierd en dit gedurende 6 weken voor de eerste manoeuvres van het jonge Belgische leger. Het werd vervolgens vooral gebruikt als opleidingskamp. Het kamp werd in 1834 opgeheven en verplaatst naar Beverlo. Veertig jaar vroeger had het Franse leger op de Vinkenberg ook reeds een kamp neergezet dat dienst deed als doorgangsverblijf.

Aan het einde van deze weg, nemen we links de Wijnputstraat en komen we aan een tweesprong, waar we rechts, uiteraard voor de St.Jan Berchmansstraat, kiezen die we zo'n 200 meter volgen. Dan nemen we rechts de holle weg en komen we uit op een veldweg, die een scherpe bocht maakt naar links, dan 90° naar rechts, tot aan het voetbalplein. Juist voor het voetbalplein gaan we naar links, half rond het voetbalplein tot aan het bruggetje dat we oversteken naar de Mariahal en zo verder naar de Basiliek. Ziezo, we zijn in Scherpenheuvel.

Scherpenheuvel

De aartshertogen verleenden in 1605 stadsrechten aan Scherpenheuvel. Zij betoonden ook een grote devotie voor het Mariabeeld op de grote eik, dat op deze 'scherpe heuvel' sinds de middeleeuwen werd vereerd. In 1603 werd deze eik omgehakt en uit het hout werden 26 Mariabeeldjes gemaakt die geschonken werden aan kerken in binnen-en buitenland. Aan hun hofarchitect Wenceslas Cobergher gaven ze de opdracht een monumentale kerk te bouwen, die het middelpunt zou worden van een kleine stad, geconstrueerd in de vorm van een zevenpuntige ster. Alzo wilden ze de hemel danken voor de herovering door hun troepen in 1604.

Scherpenheuvel werd een bastion van de katholieke Contra-Reformatie en tot op heden is het de drukst bezochte bedevaartsplaats in België. De kerk, het eerste barokgebouw in de Zuidelijke Nederlanden, werd gewijd in 1627. Achter het westportaal rijst een enorme koepel op, bezet met 298 vergulde sterren. De oostertoren bleef helaas onvoltooid. In 1922 kreeg de kerk de titel van Basiliek, ten teken van het feit dat ze uitgegroeid was tot een zeer druk bezochte bedevaartsplaats.

Aan de rand van het basiliepark vinden bedevaarder en toerist kleurrijke kraampjes, waar bedevaartvaantjes, medailles, heiligenbeelden, prentkaarten, snoep en andere snuisterijen

worden verkocht. Zoetmondjes kunnen er ook terecht voor pepernoten en noppen, een typisch Scherpenheuvels gebak.

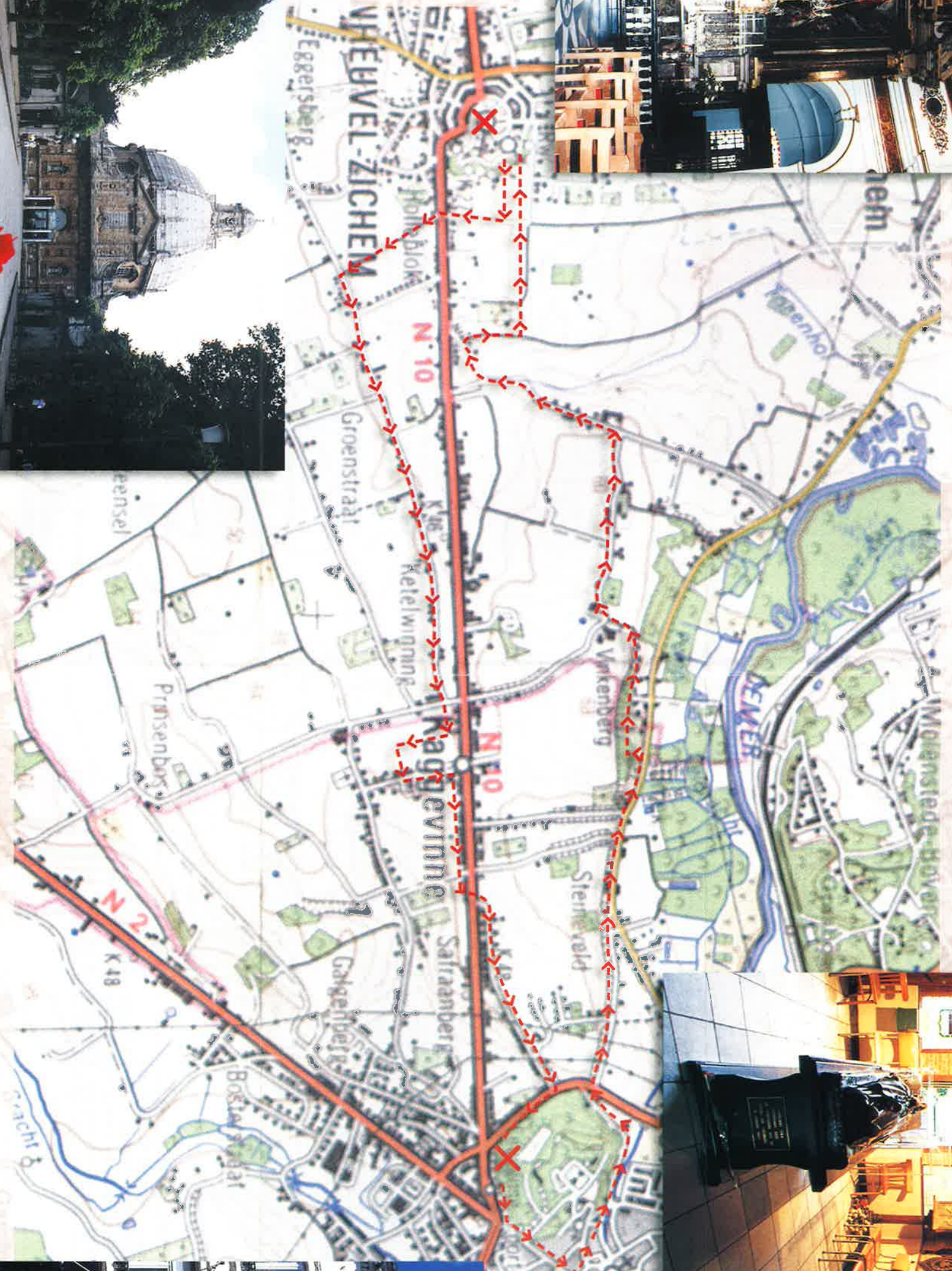
Terug naar Diest

Ons vertrekpunt is de Basiliek. Via de Mariahal en gaan we terug het bruggetje over. We gaan rechts, half rond het voetbalveld, en volgen de weg naar rechts. De volgende weg gaan we rechts in (tot hier is de heen- en terugweg dezelfde). Deze weg volgen we tot aan de Grote Baan naar Diest. Deze baan steken we - voorzichtig ! - schuin over. Via een begroeid pad, dwars door het veld naast de afspanningdraad, gaan we tot aan de Groenstraat. We nemen links de Groenstraat en volgen deze weg tot aan de Prinsbosstraat.

Het bos van de prinsen van Oranje-Nassau was vroeger ontzettend groot, nu doet alleen de naam nog aan het verleden herinneren. Rechts in de verte zien we een machtige eik. Deze robuuste eik staat afgebeeld in het boek "Merkwaardige bomen van België", uitgegeven in 1978 door het Bestuur van Waters en bossen. De omtrek van de stam van 5 meter zou op 1,50 meter hoogte 3,47 meter bedragen. De totale hoogte van de boom zou 17 meter zijn, met een kroonbreedte van 28 meter.

We steken de Prinsbosstraat over en komen zo op het Zevenzillenerf en zijn we terug op Diests grondgebied nl. in de deelgemeente Kaggevinne. Via het Zevenzillenerf komen we op de Ketelwinning die we links inslaan tot aan de St.Jan Berchmanskerk waar een beeld staat van de bedevaarder St.Jan Berchmans van Wim van Pethagem, een Diestse beeldhouwer.

Aan de kerk slaan we rechts in en volgen zo'n 600 meter de grote baan. We steken deze baan - voorzichtig! - over en verdwijnen in de Steineweg die we volgen tot aan de Citadellaan. Deze laan steken we eveneens voorzichtig over. We volgen de baan naar rechts langs de Citadel tot aan de rode lichten waar we naar links gaan tot aan het ronde punt, waar we links naar beneden, via de Leuvensestraat ,naar het centrum van Diest afdalen tot aan het geboortehuis van St.,Jan Berchmans.

P

P